

Samtök sjávarútvegs- sveitarfélaga

Samantekt gagna vegna umsagnar um frumvarp
um breytingu á lögum um veiðigjöld

Ráðgjafarsvið KPMG

—

23. maí, 2025

Fyrirvari

Hlutverk KPMG er að taka saman gögn og upplýsingar sem nýtast Samtökum sjávarútvegssveitarfélaga við gerð umsagnar um frumvarp til laga um breytingar á veiðigjöldum.

KPMG hefur ekki aðkomu að gerð umsagnarinnar að öðru leyti og ber ekki ábyrgð á henni.

Greiningin byggir á opinberum gögnum úr frumvarpinu, frá Fiskistofu og Hagstofu Íslands.

Dæmi um áhrif á einstök sveitarfélög, eða fyrirtæki innan sveitarfélaga byggja alfarið á gögnum frá sveitarfélögunum sjálfum.

Ekki hefur verið framkvæmd sérstök könnun á áreiðanleika þeirra gagna sem byggt er á en miðað er við að um traustar heimildir sé að ræða. KPMG getur ekki ábyrgst nákvæmni né áreiðanleika þeirra upplýsinga sem hér koma fram né að þær séu tæmandi. KPMG ber ekki ábyrgð á að uppfæra efni samantektarinnar á grundvelli upplýsinga sem síðar kunna að koma fram.

KPMG ber enga ábyrgð á ákvörðunum sem teknar eru á grundvelli niðurstaðna samantektarinnar. Öll ábyrgð vegna ákvarðana sem teknar verða á grundvelli hennar eða niðurstaðna sem í henni eru, er á höndum þeirra sem að málinu kunna að koma.

Vænt hækkun samtals um 7,9 ma.kr.

Vænt hækkun veiðigjalda m.t.t. frítekjumarka er um 7,9 ma.kr.

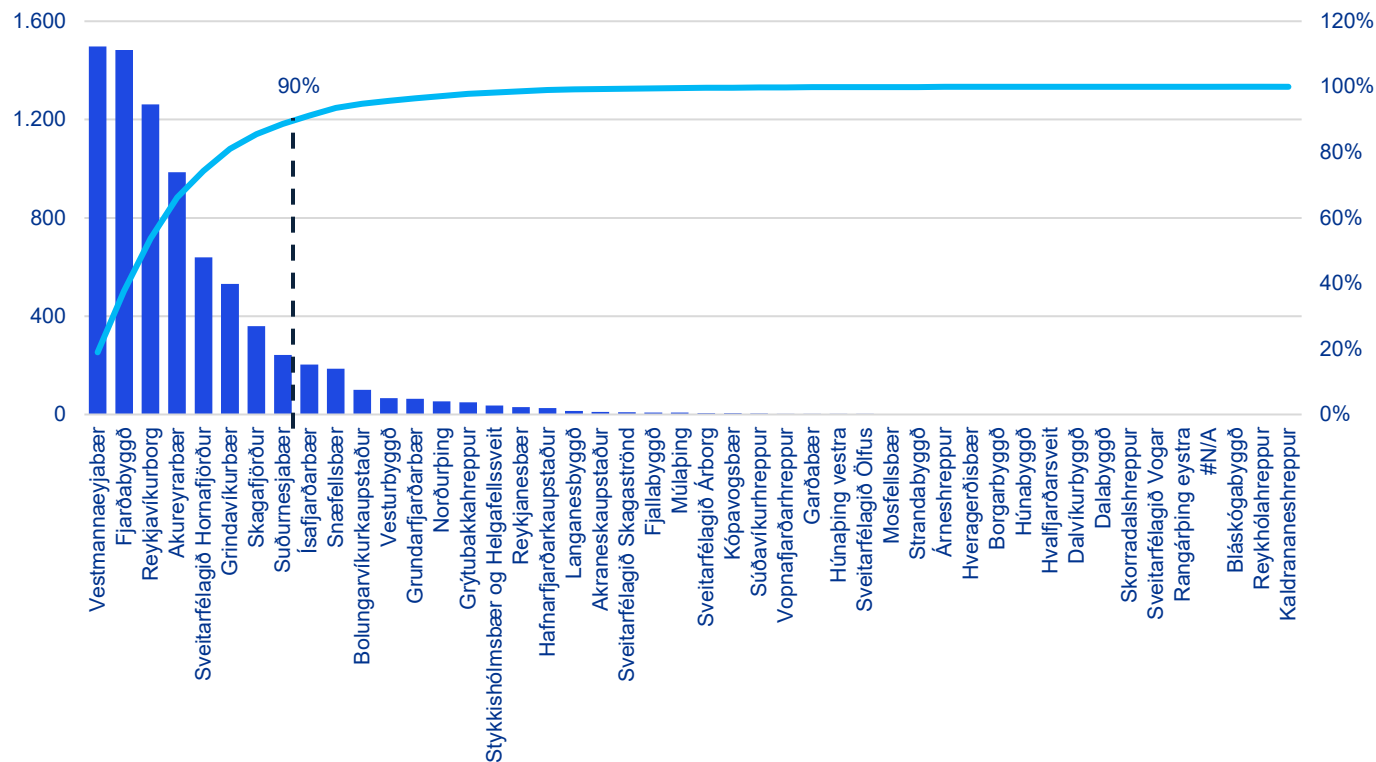
Um 90% af hækkuninni fellur á fyrirtæki með heimilisfesti í 8 sveitarfélögum.

Áhrifanna gætir þó víðar. Nokkur fyrirtæki eru t.d. skráð á höfuðborgarsvæðinu en eru með stóran hluta starfsemi sinnar í öðrum sveitarfélögum.

Sömu sögu má segja um félög sem skráð eru í Vestmannaeyjabæ og Akureyrarkaupstað, sem eru með starfsemi í öðrum sveitarfélögum.

Fram hafa komið ábendingar um að hækkun veiðigjalda einstakra tegunda kunni að vera vanmetin. Tekið skal fram að hér er m.v. auglýst og birt veiðigjald í frumvarpi.

Hækkun veiðigjalda eftir heimilisfesti fyrirtækja í m.kr.

Heimild: Fiskistofa (landanir), stjórnartíðindi (auglýst veiðigjöld), frumvarp til laga (ný veiðigjöld)

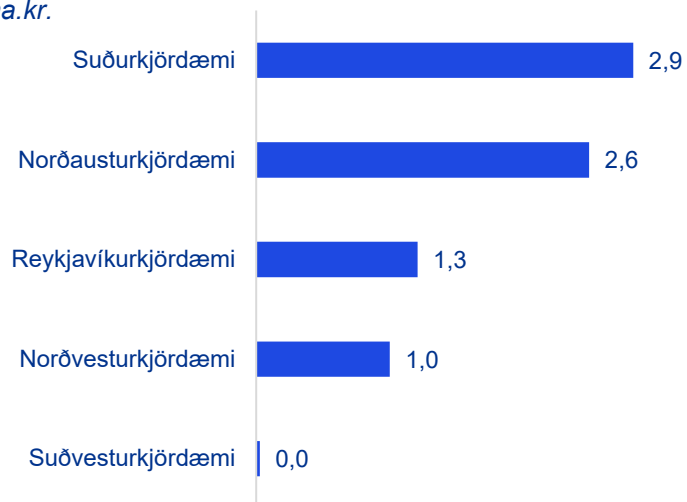
Hækkun veiðigjalda eftir kjördæmum

37%

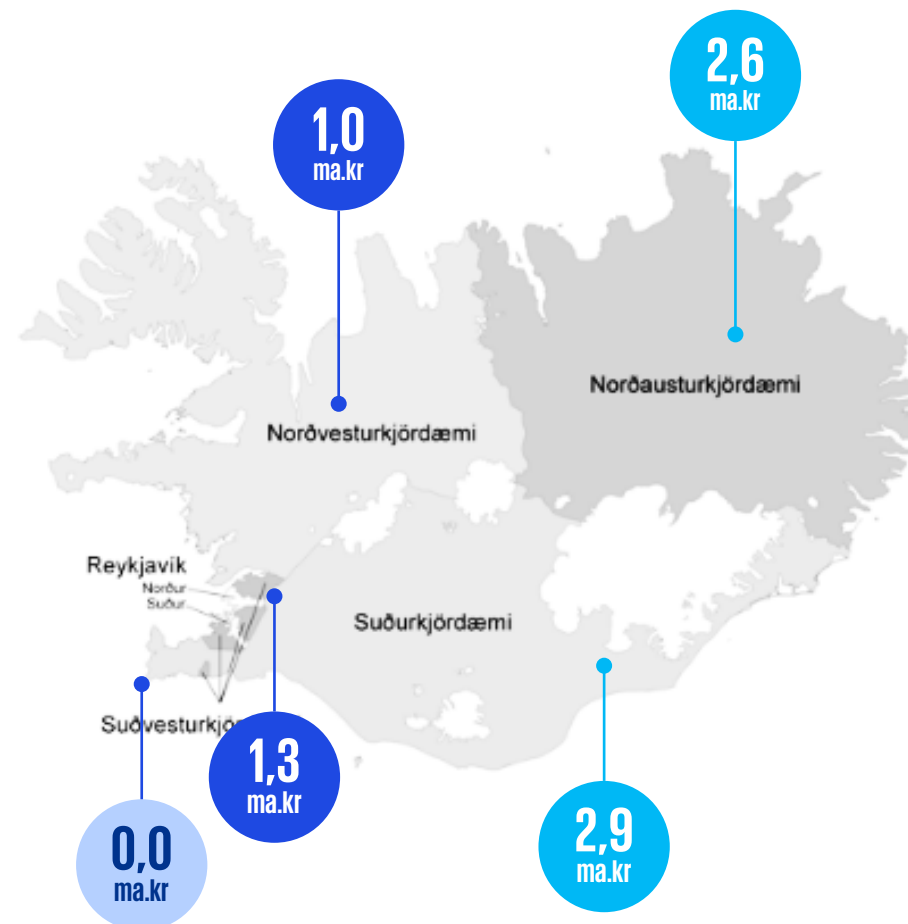
Af hækkunin leggst á fyrirtæki skráð með heimilisfesti í Suðurlkjördæmi og 33% af hækkuninni leggst á fyrirtæki skráð með heimilisfesti í Norðausturkjördæmi. Áhrifin geta þó birst í öðrum kjördæmum vegna þess að starfsemi fyrirtækis getur verið í öðru kjördæmi en heimilisfesti þess.

Hækkun veiðigjalda eftir kjördæmum

Í ma.kr.

Heimild: Fiskistofa (landanir), stjórnartíðindi (auglýst veiðigjöld), frumvarp til laga (ný veiðigjöld)

Hækkun veiðigjalda eftir heimilisfesti segir ekki alla söguna

Vopnafjarðarhreppur er dæmi um sveitarfélag þar sem áhrif vegna hækkana birtast ekki í tölum frumvarpsins.

Brim hf. er með umfangsmikla starfsemi í Vopnafirði en félagið er með heimilisfesti í Reykjavík. Áhrif af hækkun veiðigjalda í sveitarfélaginu geta því orðið mun hærri en reiknaðar tölur sýna og áhrifin á sveitarfélagið geta orðið talsverð ef störfum fækkar og dregið verður úr fjárfestingum.

- Um 105 manns starfa við fiskveiðar og fiskvinnslu í sveitarfélaginu árið 2024
- 90% landaðs afla eru uppsjávarfisktegundir
- Áform Brims hf. um 8-12 ma.kr. fjárfestingu eru í biðstöðu vegna m.a. hækkun veiðigjalda
- Fjárfesting sveitarfélagsins í stækkun hafnar í hættu

36,5%

Af staðgreiðsluskyldum launagreiðslum eru vegna fiskveiða og fiskvinnslu í sveitarfélaginu.

15,3%

Af fasteignagjöldum sveitarfélags
eru vegna eins
sjávarútvegsfyrirtækis (Brim hf.)

Athuga skal að upplýsingar um hlutfall landaðs afla, áform Brims og hlutdeild fasteignagjalda byggir á upplýsingum frá sveitarfélaginu og hafa ekki verið staðfestar af KPMG.

Raunveruleg hækkun veiðigjalda

	Vopnafjarðarhreppur	Langanesbyggð	Grýtubakkahreppur
 Hlutdeild sjávarútvegs í staðgreiðsluskyldum launagreiðslum	36,5%	44,2%	39,7%
 Reiknuð hækkun veiðigjalda eftir heimilisfesti útgerðar	3 m.kr.	14 m.kr.	50 m.kr.
 Raunveruleg hækkun veiðigjalda (eftir starfsemi)	500 m.kr.*	212 m.kr.*	230 m.kr.*
 Hlutdeild sjávarútvegs af fasteignaskatti	≈ 15%	≈ 40%	n/a
 Fjárfestingar	8-12 ma.kr. fjárfesting Brims hf. í biðstöðu - Áform um stækkun hafnar í hættu	- Ísfélag hf. stækkaði vinnslu 100 m.kr. fjárfesting frá sveitarfélaginu í höfnina	

* 50% hækkun veiðigjalda hjá Brimi hf. bætt við

* 25% af hækkun veiðigjalda hjá Ísfélagi hf. bætt við

* Hækkun veiðigjalda hjá Gjögri hf. bætt við

Ráðða öll fyrirtækin við þessa hækkun?

Og hvaða áhrif mun það síðan hafa á sveitarfélögin?

Það er ekki nóg að skoða bara meðaltalsáhrifin

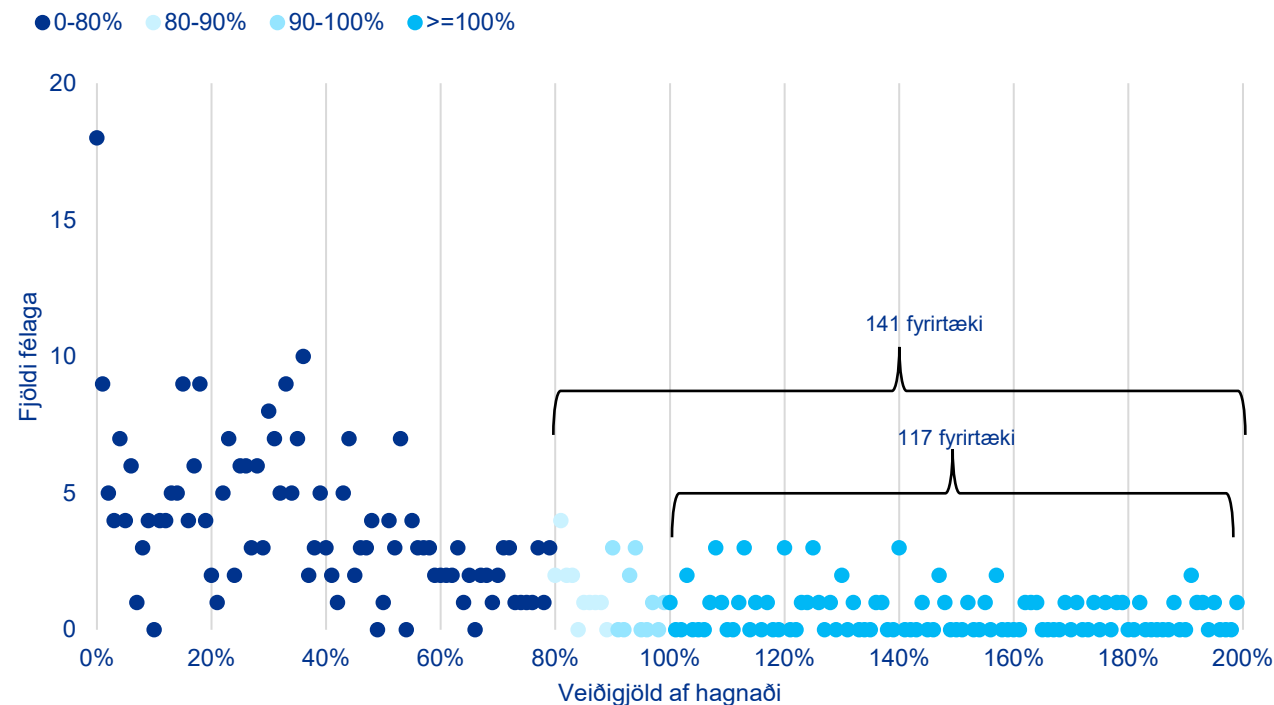
141 fyrirtæki verða fyrir verulegum áhrifum af hækkun veiðigjalda.

Veruleg áhrif eru skilgreind þannig að veiðigjöld vegi 80% eða meira af meðalhagnaði félaganna 2020-2023.

Þessi 141 félög bera 12,2% af boðaðri hækkun veiðigjalda.

Fjöldi félaga eftir hlutfalli veiðigjalda af meðalhagnaði 2020-2023

Frá 0% - 200%

Heimild: Fiskistofa (landanir), stjórnartíðindi (auglýst veiðigjöld), frumvarp til laga (ný veiðigjöld), Kóði (ársreikningar)

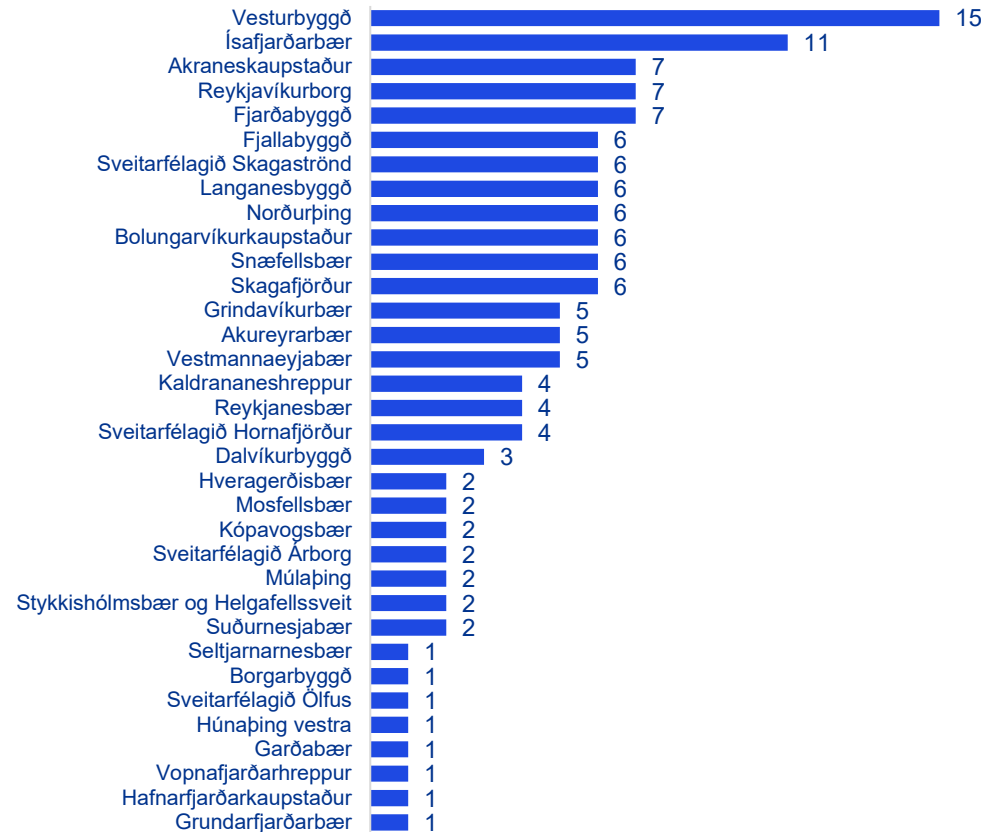

Í frumvarpinu eru ekki lagðar til breytingar sem munu fela í sér verulega neikvæð áhrif á rekstrarumhverfi fyrirtækja sem greiða veiðigjald og hafi þau áhrif að útsvarstekjur sveitarfélaga lækki sem hafi svo neikvæð áhrif á fjárhag sveitarfélaga eða útgjöld þeirra.”

- Frumvarp til laga um breytingu á lögum um veiðigjald, nr. 145/2018.

Hækkun veiðigjalda getur haft veruleg áhrif á fjölda fyrirtækja og þ.a.l. á sveitarfélög sem reiða sig á starfsemi þessara fyrirtækja.

Fjöldi fyrirtækja sem verða fyrir verulegum* áhrifum

141 fyrirtæki verða fyrir verulegum áhrifum

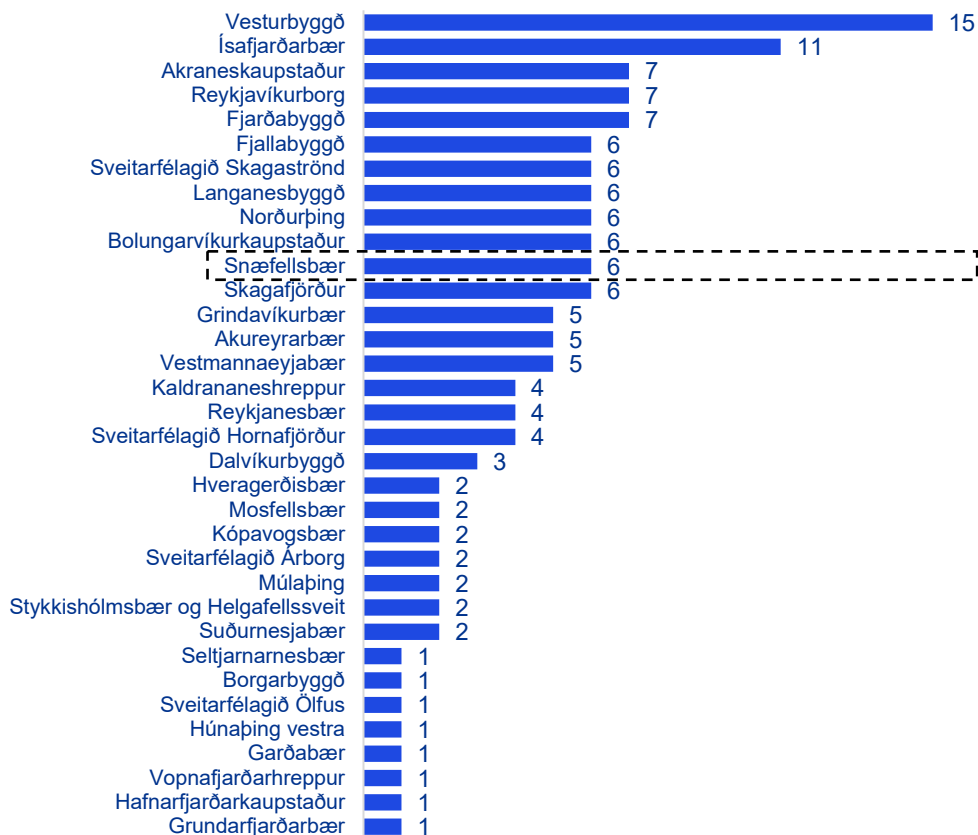
Í nýju fyrirkomulagi hefðu veiðigjöld 2024 verið 80% eða meira af meðalhagnaði 2020-2023.

*Veruleg áhrif: Nýtt veiðigjald jafngildir 80% eða meira af meðalhagnaði 2020-2023

Heimild: Fiskistofa (landanir), stjórnartíðindi (auglýst veiðigjöld), frumvarp til laga (ný veiðigjöld), Kóði (ársreikningar)

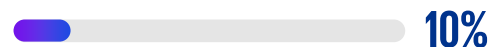
Snæfellsbær: 186 m.kr. hækkun veiðigjalda

Fjöldi fyrirtækja sem verða fyrir verulegum* áhrifum

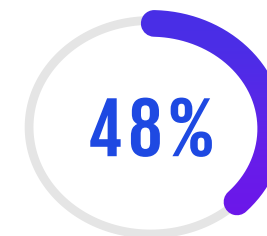

6 fyrirtæki sem verða fyrir verulegum áhrifum

Hlutfall fyrirtækja í sveitarfélaginu sem verða fyrir verulegum áhrifum

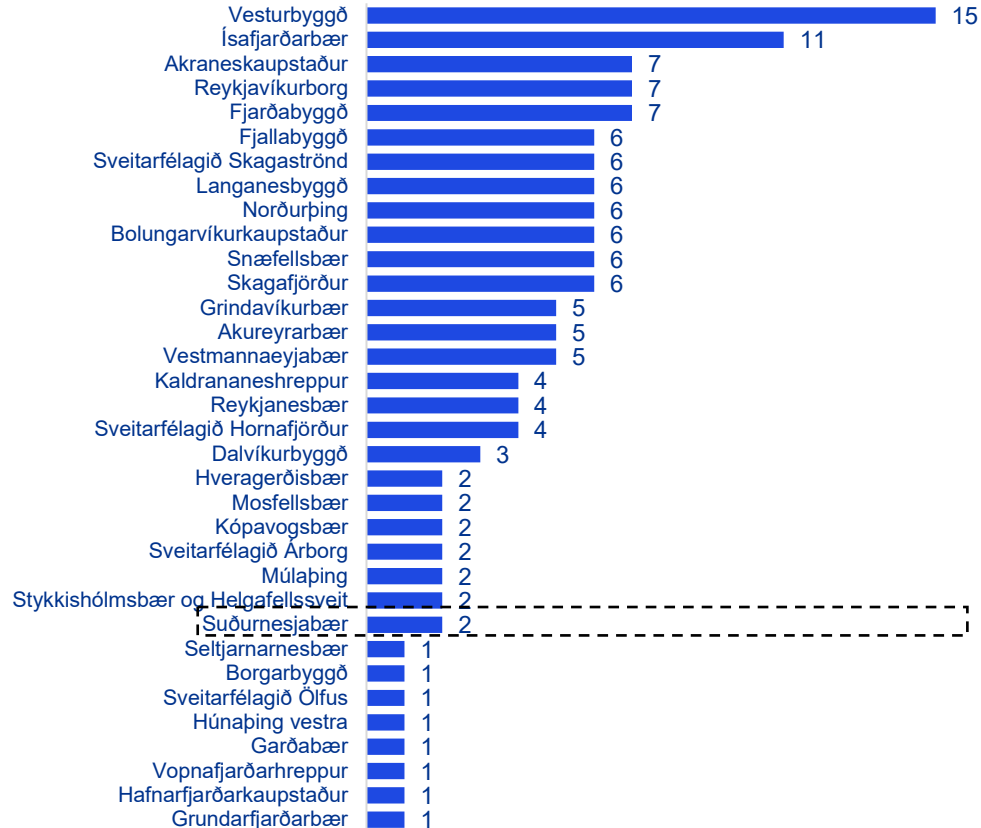
Hlutfall sjávarútvegs í staðgreiðsluskyldum launagreiðslum

6 fyrirtæki sem verða fyrir verulegum áhrifum bera ábyrgð á helmingnum af hækkun veiðigjalda í sveitarfélaginu

Suðurnesjabær: 242 m.kr. hækkun veiðigjalda

Fjöldi fyrirtækja sem verða fyrir verulegum* áhrifum

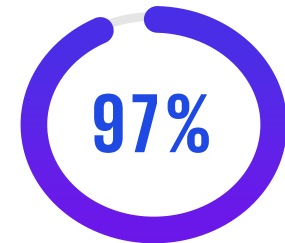

2 fyrirtæki sem verða fyrir verulegum áhrifum

Hlutfall fyrirtækja sem verða fyrir verulegum áhrifum

Hlutfall sjávarútvegs í staðgreiðsluskyldum launagreiðslum

2 fyrirtæki sem verða fyrir verulegum áhrifum bera ábyrgð á nánast allri hækkun veiðigjalda í sveitarfélaginu

Komi til þess að einstakir greiðendur veiðigjalda taki ákvörðun um breytingar í rekstri sínum sem kunni að leiða til fækkunar starfa, sem þar af leiðandi skilar sér í lægra útsvari til sveitarfélaga, þá verður að telja að slík ákvörðun sé ávallt byggð á viðskiptalegum grunni, en ekki vegna breytinga á viðmiði við útreikning reiknistofns að baki veiðigjaldi.”

- Frumvarp til laga um breytingu á lögum um veiðigjald, nr. 145/2018.

Ýmsar vísbendingar um að hækkun veiðigjalda geti haft veruleg áhrif á fjárfestingar, umsvif sjávarútvegs, fjölda starfa og þar með skatttekjur einstakra sveitarfélaga.

Lægri tekjur

Hætt er við að útsvarstekjur og hafnargjöld einstakra sveitarfélaga dragist saman ef störfum fækkar eða samdráttur verður í lönduðum afla.

Framkvæmdir í biðstöðu

Hætt er við að fjárfestingar í hafnarmannvirkjum nýtist ekki ef umfang dregst saman, svo sem í Langanesbyggð.

Fjárfestingar í innviðum geta lent í biðstöðu, svo sem hafnarframkvæmdir á Vopnafirði.

Fjárfestingar í biðstöðu

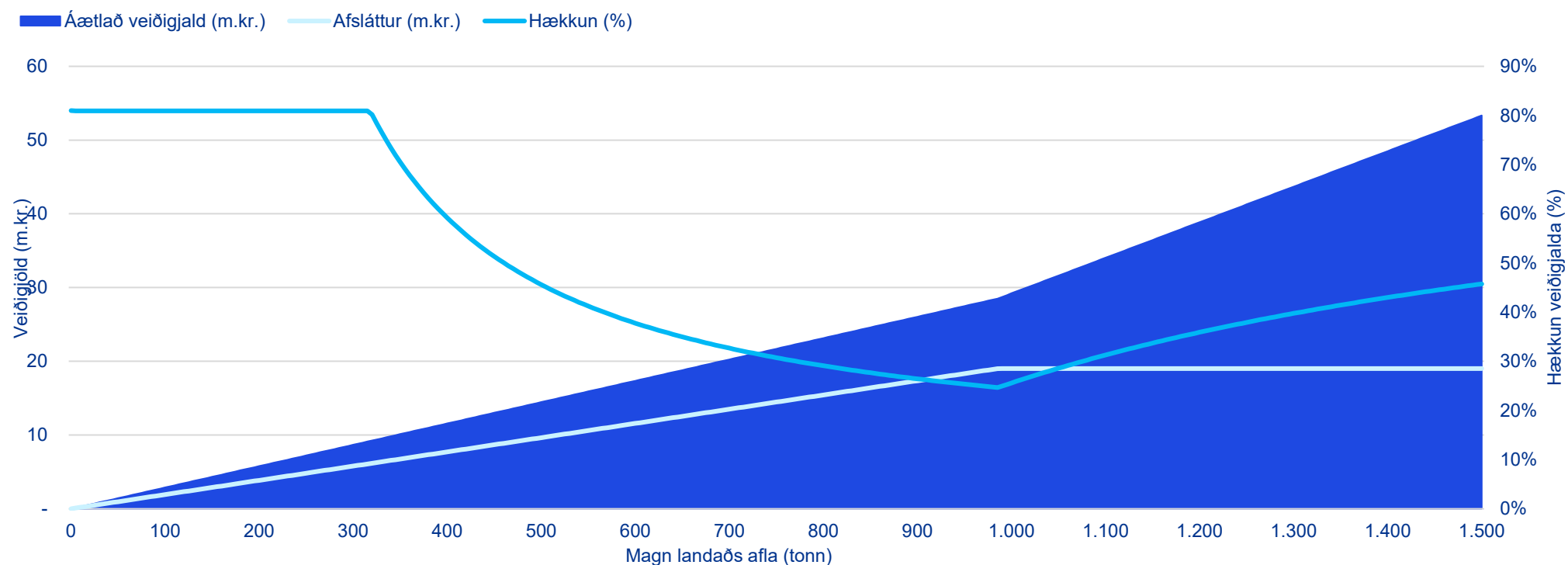
Hætt er við að fjárfestingar í þróun og vinnslu frestist, eða leggist af. Svo sem áform Brims hf. um fjárfestingar á Vopnafirði.

Dæmi um áhrif vegna hækkunar frítekjumarks

Vegna þorsks

Veiða þarf um 315 tonn af þorski til þess að hækkað frítekjumark hafi áhrif

Áætluð veiðigjöld fyrir þorsk og afsláttur á móti hækkun veiðigjalda
Í m.kr. og %

Heimild: Frumvarp og greiningar KPMG

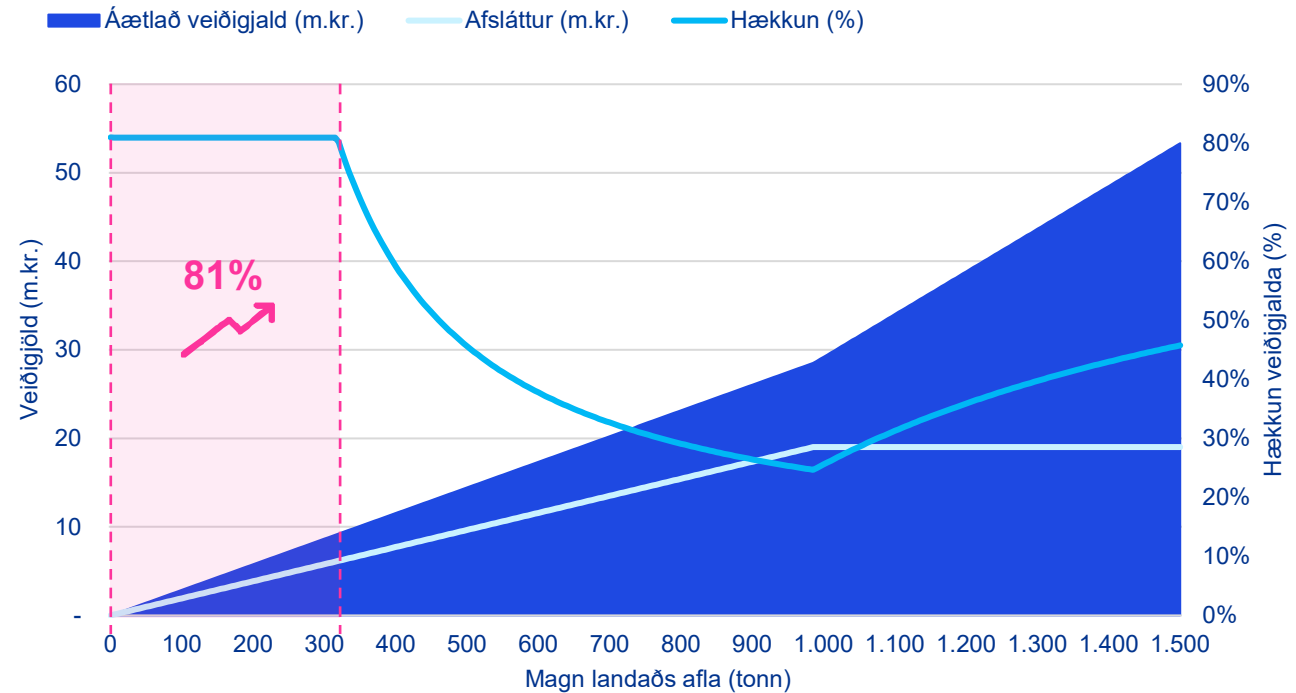
81% hækkun á veiðigjöldum þorsks ef veitt er minna er 315 tonn

Upp að um 315 tonnum hækka veiðigjöld um 81%.

Fyrir eina litla trillu sem veiðir einungis þorsk eru veiðigjöldin að nánast tvöfaldast. Fyrir hins vegar útgerð sem veiðir um 1.000 tonn af þorski þá er hækkunin um 25%.

Hækkun veiðigjalda er því hlutfallslega meiri á báta sem veiða minna en 315 tonn af þorski heldur en fyrir útgerð sem veiðir um 1.000 tonn af þorski.

Áætlað veiðigjöld fyrir þorsk og afsláttur á móti hækkun veiðigjalda
Í m.kr. og %

Heimild: Frumvarp og greiningar KPMG

Dæmi um smábát á Vesturlandi

Bátur sem stundar strandveiðar á Vesturlandi gerir ráð fyrir 81% hækkun veiðigjalda.

Veiðigjöldin fara úr 279 þús.kr. í 506 þús.kr.

Þessar tölur byggja á heimildum frá sveitarfélaginu Snæfellsbæ og hafa ekki verið staðfestar af KPMG.

Áhrif breyttra veiðigjalda vegna þorsks

	2024	2024 breytt veiðigjöld
Þorskur (kg.)	17.466	17.466
Veiðigjöld kr./kg.	26,66	48,24
Veiðigjöld fyrir afslátt	465.644	842.560
Afsláttur	40%	40%
Veiðigjöld	279.386	505.536

81%

Heimild: Snæfellsbær og greiningar KPMG

kpmg.com/socialmedia

Upplýsingar í skjali þessu eru almennar og er ekki ætlað að ná til aðstæðna tiltekins einstaklings eða lögaðila. Þó að við leitumst við að veita nákvæmar og tímanlegar upplýsingar er ekki um að ræða neina tryggingu fyrir því að slíkar upplýsingar séu nákvæmar á þeim degi sem tekið er við þeim eða að þær verði nákvæmar í framtíðinni. Enginn ætti að taka ákvarðanir á grundvelli slíkra upplýsinga nema leita fyrst viðeigandi ráðgjafar sem taka myndi mið af aðstæðum viðkomandi aðila.

©2024 KPMG ehf. á Íslandi er aðili að alþjóðlegu neti KPMG, samtökum sjálfstæðra fyrirtækja sem aðild eiga að KPMG International Limited, ensku félagi með takmarkaða ábyrgð. Allur réttur áskilinn.